

Slovenski dom

Stev. 104

V Ljubljani, sredi 7. maja 1941

Leto VI.

Falliti tentativi di controattacco inglese a Tobruk

Bollettino No. 335. Il Quartiere Generale delle Forze Armate comunica:

»In Cirenaica un altro tentativo inglese di forzare l'accerchiamento di Tobruk è fallito grazie alla pronta reazione delle valorose truppe italo-tedesche le quali hanno inflitto all'avver-

sario gravissime perdite. Sul fronte di Sollum sono state respinte puntate di carri armati nemici. Formazioni aeree italiane e tedesche hanno ripetutamente bombardato le posizioni del forte di Tobruk dove hanno colpito una nave di grosso tonnellaggio. Il nemico ha com-

pinto incursioni aeree su alcune località della Cirenaica qualche danno. In Egeo abbiamo occupato le isole di Amorgo, Io, Tera, Nasso e Paro del gruppo delle Cicladi. Nell'Africa Orientale continua nel settore di Amba Alagi la pressione nemica validamente contrastata dalle nostre truppe.

Ponesrečeni angleški protinapadi iz Tobruka

Nekje v Italiji. 6. maja. AI. Uradno poročilo št. 335 glavnega štaba italijanskih vojnih sil se glasi:

Nov angleški poskus prebiti obroč okoli Tobruka se je ponesrečil zaradi takojšnjega nastopa junaških italijanskih in nemških čet, ki so sovražniku

prizadejale zelo hude izgube. Na bojišču pri Sollumu pa so bili odbiti napadi sovražnih tankov.

Italijanski in nemški letalski oddelki so večkrat bombardirali pristanišče v Tobruku in je bomba zadela veliko ladjo. Sovražnik je izvedel letalske polete nad nekaterimi kra-

ji v Cirenaiki. Nekaj škode.

Na Egejskem morju so letala zasedla otoke: Amorgo, Anafe, Mios, Terra, Nacos in Paros v skupini Cikladov.

V vzhodni Afriki se v odseku Amba Alagi nadaljuje sovražni pritisk, toda naše čete ga junaško odbijajo.

I Sovrani hanno ieri visitato l'Accademia tedesca

Roma, 6. maggio. Stamane la Maestà del Re e Imperatore si è recata all'accademia tedesca di Villa Massimo in occasione dell'apertura mostra annuale delle opere dei giovani artisti dell'accademia stessa. Il Sovrano che è stato ricevuto dal ministro principe di Bismarck in rappresentanza dell'ambasciatore von Ma-

ekensen col personale dell'ambasciata dal governatore di Roma dal comandante del Corpo d'Armata e da altre autorità e gerarchie; ha minuziosamente visitato l'interessante e belle opere esposte esprimendo infine il suo augusto compiacimento al direttore dell'accademia e agli artisti espositori.

Italijanska vladarska dvojica v „Nemški akademiji“

Rim, 6. maja. AI. Kralj in Cesar ter Kraljica in Cesarica sta danes dopoldne ob 11 prišla v »Nemško akademijo«, kjer sta obiskala razstavo del mladih nemških umetnikov. Visoka suverena sta ob vstopu pozdravila nemški veleposlanik in ravnatelj Akademije. Vzvišena gosta sta si natančno ogle-

dala dvorane, kjer je razstavljenih 54 slikarskih in kiparskih del, ki predstavljajo letošnje uspehe te akademije. Ob koncu svojega obiska sta visoka suverena izrekla pohvalne besede umetnikom akademije. Pri vseh delih te razstave se opaža jasna sled vpliva podnebja in okolja Italije.

Valorosi atti dei alpini e dei aviatori italiani

Berlino, 6. maggio. Il »Lokal Anzeiger« pubblica stamane un articolo del suo inviato speciale da Roma che ha recentemente visitato in territorio greco una zona delle operazioni affidata ai reparti italiani. Dopo aver descritto il suo viaggio attraverso l'Albania e oltre il confine ellenico in zone impervie dominate da vette che raggiungono anche i 2 mila metri difficilissime a superarvi anche in tempo di

pace. Il giornalista cita le principali posizioni dove le nostre valorose truppe alpine hanno combattuto con tenacia e resistenza senza pari durante cinque mesi. L'Inviato del »Lokal Anzeiger« descrive quindi la brillante azione per la presa di Corfù da parte di un pugno di audaci aviatori italiani che hanno assicurato definitivamente al loro paese il controllo del mare Adriatico.

Junaška dejanja italijanskih planincev in letalcev

Berlin, 7. maja. a. »Lokal Anzeiger« je objavila večerj članek svojega posebnega poročevalca iz Rima, ki je pred nedavnim obiskal na grškem ozemlju neki pas vojnih operacij, ki so ga italijanski oddelki zasedli. Najprej popisuje svojo pot skozi Albanijo in čez grško mejo in govori o ozemlju brez cest, nad katerim dominirajo vrhovi, ki dosegajo tudi po dva tisoč metrov. Te vrhove je mogoče tudi v mirnem

času z največjimi težavami premagati. Poročevalec navaja nato glavne postojanke, kjer so se naše junaške planinske čete borile v vztrajnostjo in z odpornostjo brez primere, in sicer celih pet mesecev. Poročevalec nemškega lista popisuje sijajne podvige za zavzetje Krfa, kar je izvršila peščica držnih italijanskih letalcev, ki so končno veljavno zagotovili svoji državi nadzorstvo nad Jadranskim morjem.

Z zasedenih grških otokov obvladujejo sile Osi vzhodni del Sredozemlja

7. maja. a. Z zasedbo otokov Sporadov od strani Nemcev in z zasedbo Kikladov po Italijanih, je Anglija dejansko izgubila iz vsega Egejskega morja in s Kandijskega morja. Položaj otoka Krete je resno ogrožen. Sedaj Anglija v vzhodnem Sredozemskem morju nima več druge posesti, kakor kratek obrežni lok, ki se razteza od Solluma do Haife, skupaj z otokom Ciprom. Stanje duhov v Siriji in položaj, ki je v zadnjih dneh nastal v Iraku, prinašata v splošni položaj še večje težave in stisko za to zadnjo postojanko v vzhodnem Sredozemskem morju. Očividno je, da se bo britanski imperij boril do konca. V času, ko je bila oblast nad morjem odločilna, bi posest Egejskega morja, Peloponeza in Jonskih otokov prinesla gotovo pri-

viligran položaj Osi. V času letalstva pa je ta prednost še večja in ima možnost, da izvaja hujši pritisk na potek vseh vojaških in političnih dogodkov v tem pasu.

Brazilijska hoče ostati nevtralna

Rio de Janeiro, 7. maja. a. List »Il Meiodia« se bavi v posebnem članku s temelji politične nevtralnosti, katero skrbno vodi Brazilijska. Dolžnosti, ki jih je naša država, pravi list, prevzela na dveh mednarodnih konferencah, so jasne in točne. Zastopniki Brazilijske, ki so se udeleževali konferenc, so zastopali edino idejo, da se je treba vzdržati vsakega posega v tuje spopade. Na temelju ameriških dogovorov v Limi in v Panami bo predsednik Vargas končno nedvomno uspel v tem, da bo ohranil Brazilijsko na ravni črte, daleč stran od spopadov in v neomajni nevtralnosti.

Iraška vlada v Bagdadu je začela iskati način in pot, po kateri bi spet obnovila diplomatske odnose z Nemčijo.

Ljubljana, dne 7. maja. Včeraj dopoldne so se v sejni dvorani Visokega Komisarjata zbrali vsi župani občin, ki so po novi razdelitvi ozemlja pripadli novo ustanovljeni Ljubljanski provinci. Dvorana je bila lepo okrašena z zelenjem, državnimi in fašističnimi zastavami. V ozadju dvorane je bil postavljen oder, nad njim pa sta viseli sliki Nj. Vel. Kralja in Cesarja, zraven njega pa slika voditelja Italije Mussolinija.

Ko so bili župani zbrani, je v dvorano vstopil Eksc. Visoki Komisar za zasedeno slovensko ozemlje Emilio Grazioli. Z njim je prišel tudi poveljnik armad. zbora Eksc. general Mario Robertti. Spremljali so ju najozj sodelavci.

Eksc. Komisar je pozdravil zbrane župane in izrazil misel vdanosti Kralju in Cesarju ter Duceju ter Italijanski Vojski. Potem je Eksc. Komisar prebral dekret o inkorporaciji zasedenega slovenskega ozemlja Kraljevini Italiji. Govor je bil takoj preveden v slovensčino. Ko je bil dekret prebran, je prišlo do ovacij Kralju, Duceju in Italijanski Vojski. Eksc. Visoki Komisar je še enkrat poudaril namen italijanskih oblasti, da hočejo vladati s popolno avtoriteto in rimsko pravičnostjo. Vse to naj bi bilo v dobrobit novo ustanovljene Ljubljanske province.

Stalin - predsednik sovjetske vlade

Moskva, 7. maja. b. Predsednik sovjetske vlade in zunanji minister je opustil mesto predsednika vlade, obdržal pa je zunanje ministrstvo. Predsedstvo vlade je prevzel Stalin sam, Molotov pa bo imel poleg zunanjega ministrstva tudi še mesto podpredsednika sveta sovjetskih ljudskih komisarjev.

Dva sporazuma med Japonsko in Francijo

Tokio, 7. maja. a. Japonski zunanji minister in francoski veleposlanik sta včeraj podpisala pogodbo o ureditvi plovbe in sporazum, ki se nanaša na trgovske tarife in način plačevanja. V govoru, ki ga je pri tej priliki imel Macnoka in za njim francoski veleposlanik, je bilo rečeno, da stremita obe državi za tem, da bi poživili prijateljske odnose med Japonsko in Francijo v istem duhu, kakršen ju je preveval pri razpravi, katerih zaključek sta obe imenovani pogodbi.

Britance skrbje dogodki v Iraku

Bern, 7. maja. a. Dopisniki švicarskih listov poročajo iz Londona, da so dogodki v Iraku dali povod za nove obtožbe proti vladi. Dopisniki pravijo, da Anglija ne bi smela dopustiti, da ji predsednik iraške vlade Kaylani obrne hrbet. Prav tako ne bi smela angleška vlada v katastrofalnem položaju, v katerem se nahaja, dopustiti, da izgubi eno najpotrebnejših oporišč v Iraku. V angleški javnosti se govori, da je bila britanska politika v Iraku zgrešena.

Odmev angleških porazov v Južni Afriki in Združenih državah

Berlin, 6. maja. r. Zadnji dogodki na bojnih poljanah so imeli porazen vtis tudi v mnogih delih angleškega imperija. Predsednik južnoafriške zveze general Smuts je imel govor, v katerem je povedal, da so bili porazi v Grčiji in Libiji težki in da utegnejo imeti hude posledice tudi za Južno Afriko.

Sviciarski list »Der Bund« poroča iz Washingtona, da so dogodki na Balkanu in v Afriki naredili na vse ameriške kroge poraznejši vtis kakor pa lanski polom Francije. Nihče ni pričakoval, da se bosta Grčija in Jugoslavija v tako neverjetno kratkem času zrušili pod nemškim udarcem. Vsi vedo, da je polkovnik Donovan kot posebni odposlanec predsednika Roosevelta nasvetoval Jugoslaviji in Grčiji, naj se upreta Nemčiji in jima je obljubil tudi ameriško pomoč. Ameriški politični krogi pravijo, da utegne enaka usoda zadeti tudi Združene države, če se bodo spustile v vojne pustolovščine.

Nemiri v Palestini

Graz, 6. maja. b. Po najnovejših vesteh, ki so prispele iz Beyroutha, je arabsko prebivalstvo začelo z upori proti židom. Nekaj judovskih voditeljev so že odstranili. Na več krajih je prišlo tudi do krvavih spopadov. Razvoj zadnjih dogodkov na Balkanu in v Iraku je pripomogel k novim neredom v Palestini.

Slovenski župani za lojalno sodelovanje z italijanskimi oblastmi

Pričakujem, je dejal Eksc. Visoki Komisar, da bo tudi sloven. ljudstvo, kakor je to bilo doslej, lojalno sodelovalo z italijanskimi zasedbenimi oblastmi.

V imenu 105 slovenskih županov je nato ljubljanski župan dr. Jure Adlešič prebral v slovensčini in italijansčini poslanico, v kateri se izraža vdanost in zahvala Duceju. Eksc. Visokega Komisarja je dr. Adlešič naprosil, naj poslanico izroči na najvišje mesto.

Eksc. Visoki Komisar je nato zbranim županom spregovoril še nekaj besed, ki se tičejo županskega poslovanja. Opozoril je gg. župane predvsem na to, naj oni vplivajo na kmeta, da bo letošnje leto zemlja povsod do skrajnosti izrabljena in naj posebej zlasti kmečkim vprašanjem največjo pozornost. Ob zaključku je izrekel tudi pozdrave vsemu prebivalstvu Ljubljanske province.

Toplo pozdravljen je spregovoril tudi general M. Robertti, ki je v svojem govoru želel, da bi krajevne oblasti povsod sodelovale z Italijansko Vojsko, ki bo kakor doslej tudi v bodoče veren predstavnik italijanskega ljudstva.

Slovenen akt je bil zaključen z vzkliki Kralju in Cesarju, Duceju, Kraljevini Italiji in lepi bodočnosti Ljubljanske province. Toplo pozdravljen je Eksc. Komisar zapustil dvorano

Vesti 7. maja

španska vlada je pod predsedstvom generala Franca imenovala za notranjega ministra polkovnika Calarsa, poveljnika falangistične milice. Novi minister je takoj položil prisego in prevzel svoje posle. Na isti seji je bil imenovan general Davilla za šefa generalnega štaba, general Martinez pa za poveljnika vseh rezervnih čet.

Bolgarski kralj Boris je včeraj sprejel predsednika vlade Filova in predsednika sv. sinoda metropolita Neofila.

Uradno je bila naznanjena zaroka najstarejše hčerke japonskega cesarja princezine Sigeto Terunemija s princem Morihirom Higašijem Kunijem, sinom princa istega imena.

Na bolonjski univerzi je imel predavanje nemški profesor Conrad Mayer, strokovnjak za agrarna vprašanja na berlinski univerzi in predsednik sekcije za preseljevanje prebivalstva na nova nemška ozemlja, in sicer o obnovitvi poljedelstva na novih nemških ozemljih. Pri predavanju je bil navzoč tudi italijanski Kmetijski Minister Tassinari. Za Mayerjem sta govorila tudi sodelavca Himmlerja prof. Karsten in dr. Scholtz.

Iraška letala so po poročilih iz turških virov hudo poškodovala angleško letališče pri Sennefane. Uspeh bombardiranja je izpričan po številnih fotografskih posnetkih. Iraške čete so v soboto zasedle tudi letališče Habania. Pristanišče Basra pa je obkoljeno. Iraške čete so zasedle tudi petrolejski polji pri Kirkuku in Hadikaodkinu.

V Bagdadu je veliki jeruzalemski Mufti izdal proglaš na palestinske Arabce, v katerem jih poziva, naj se dvignejo proti Angliji, ki je največji sovražnik Arabcev. Podobno protiangloško razpoloženje se je pojavilo tudi med Arabci v Kairu.

Med Rooseveltom in Wilsonom obstaja precejšna podobnost, pravijo v berlinskih političnih krogih. Toda Nemčija se sprlo posledice te podobnosti ne bo dala zbežati. Dalje pravijo v Berlinu, da Rooseveltovo romanje v Wilsonov rojstni dom ne bo imelo nobenega vpliva na bodoče evropske dogodke.

Grško-britanske vojaške sile na Kreti imajo za poveljnika novozelandskega generala Freyberga, poveljnika novozelandskega ekspedicijskega zbora. To novico je mogoče razbrati iz tajnega sporočila grškega vojnega ministra na vse grške častnike, ki je bilo izdano pred nekaj dnevi. Vojska na Kreti se ne imenuje več grška, temveč je v uradnih aktih označena le kot »zavezniška«.

Romunska vlada je izdala uredbu, po kateri pridejo v državno last vse čistilnice alkohola, tovarne za lekarniške izdelke in vsa lesna industrija, katerih lastniki so bili Judje. Ista naredba odreja tudi nadaljnje natančnejše določbe za izvedbo razlastitve, obenem pa odreja odvzem zemljišč, katerih lastniki so Judje.

Roosevelt, predsednik Združenih držav, je poslal enega svojih sinov kot posebnega vojaškega opazovalca v Kairo.

Oblak se je utrgal nad brazilskim mestom Rio Grande del Do Sul. Večji del pridelka riža je uničen. Voda je preplavila tudi stanovanjske dele Porta Alegre. Škoda je velika.

Odstopilci ameriški rezervni letalski polkovnik Lindbergh je imel na zborovanju družiti »American First« govor, v katerem je ponovno zatrdil, da Združene države niso pripravljene za vojno in da zlasti letalstvo ni zmožno zmagovito poseči v vojno. Po njegovem mnenju se mora Amerika vzdržati take vojne.

Predsednik madžarske vlade in zunanji minister Bardossy je v soboto podpisal nov gospodarski sporazum med Madžarsko in Turčijo. Pogodba stopi v veljavo prvega junija in bo v večjem obsegu povečala izmenjavo dobrin med obema državama.

Finski listi pravijo glede položaja v Sredozemskem morju, da mora angleška mornarica zelo skrbno obsej svojih akcij zaradi učinkovitega delovanja letalstva držav osi. Listi pravijo, da je italijanska mornarica stalno na straži. S prevozom italijanskih in nemških čet v Libijo, poudarjajo listi, je italijanska mornarica dokazala svojo moč. Enako so se izkazali italijanski torpedni rušilci, ki so uničili mnogo sovražniških ladij.

Nemški bombniki so v ponedeljek z bombami napadli preko 10.000-tonsko britansko križarko ki je zasidrana v hekem kretskega pristanišču. Več bomb največjega kalibra je ladjo zadelo. Skoro ob istem času pa je bila neka cisterna ladja potopljena, neka druga pa težko poškodovana.

Kanadski mornariški minister je povedal v parlamentu v Ottawi, da je bila potopljena neka kanadska ladja, od katere pa ni povedal ime. Z ladjo vred se je potopilo tudi 75 kanadskih vojakov.

Egiptski radio je v arabski oddaji povedal, da je egiptska vlada poslala iraški vladi spomenico, v kateri izraža željo Egipta, da bi ohranila diplomatske odnose z Irakom.

Bagdaski radio je sporočil, da so se arabske čete iz Transjordanije združile z iraškimi in se bodo skupno borile za neodvisnost.

Ameriški list »Washington Post« pravi, da grozi angleški mornarici v Sredozemskem morju precejšnja nevarnost, ker se je Irak uprl Angliji in ker je pretrgana petrolejska cev, ki dovaja petrolej iz Iraka v Haifo.

Proizvodnja niklja v rudnikih pri Petsamu se je močno dvignila. Lastnik rudnika je samo formalno neka anglo-kanadska družba. Ta se je sedaj obvezala, da bo 60 odstotkov proizvodnje prodajala Nemčiji, 40 odstotkov pa Rusiji.

Pri razpravi v ameriškem kongresu o zakonu, ki naj bi dal Rooseveltu pravico zapleniti in podariti Angliji tuje prevozne ladje, ki so zasidrane v pristaniščih Združenih držav, so opozicionarci izjavili, da bi to dejanje vlade pomenilo ovojno stanje. Republikanski poslanec Fish je označil takšno dejanje za »gangstersko metodo«, ki pomeni odkrito kršitev mednarodnega prava.

Rim skrbi tudi za zdravje naše mladine

V Ljubljano sta prispela dva italijanska sanitetna avtomobila z najmodernejšimi zdravniškimi pripomočki

Ljubljana, 7. maja. Ze v nedeljo dopoldne sta prispela v Ljubljano dva velika italijanska zdravstvena avtomobila, sivomodre barve. Tako ob prihodu so skušali italijanski zdravniki stopiti v stik z našimi zdravstvenimi ustanovami ter njihovi predstojniki. Zaradi nedelje pa jim to ni bilo mogoče.

V ponedeljek je bil sprejet dr. Cricchi, ki je šef potujoče ambulance, pri Eks. Vis. Komisariju za sosedno slovensko ozemlje. Isti dan so imeli italijanski zdravniki prav tako sestanek z našimi zdravstvenimi ustanovami. Na njem so italijanski zdravniki spoznali zdravstveni ustroj pri nas. Tega sestanka so se udeležili tudi šef zdravstvenega oddelka bivše dravske banovine dr. Avramovič, dr. Pir v imenu Higieničnega zavoda in mestni fizik dr. Rus v imenu ljubljanske mestne občine. Naši zdravniki so dali italijanskim tovarišem vse podatke, ki se nanašajo na zdravstveno stanje mesta in vasi. Italijanski zdravniki so se zelo pohvalno izrazili o delovanju naših zdravstvenih ustanov. Zelo so se čudili, da je pri nas majhna umrljivost za nevarno in zahrbtno jetiko. Prav tako so se laskavo izrazili o naših zdravstvenih zavodih, o zdravstveni organizaciji, o dobri pitni vodi, ki jo imamo v Ljubljani, in tudi o zdravstvenih ukrepih našega mesta.

Vse italijansko ozemlje je razdeljeno na 10 zdravstvenih okrožij. Razen stalnih bolnišnic, sanatorijev in zdravilišč imajo tudi posebne potujoče ambulance, ki so na modernih, udobnih in velikih avtomobilih. Teh avtomobilov je skupaj nekaj več kakor 50 za vsa zdravstvena okrožja. Vsako izmed teh desetih okrožij ima določeno število avtomobilov.

Po dva avtomobila tvorita enoto. Vsaki enoti so dodeljeni zdravniški strokovnjaki. Potujoče ambulante potem krožijo po svojih okrožjih, od mesta do mesta, od vasi do vasi. Ko prispe ambulanca postaja na primer v vas, pridejo lahko na pregled vsi tisti, ki se ne počutijo dobro, obvezno pa morajo priti na pregled šolski otroci. Če zdravniki doženejo, da je otrok bolan, ga takoj natančneje pregledajo. Če bolezen ni nevarna, mu predpišejo zdravila. V avtomobilih izvršujejo tudi manjše operacije, ki ne zahtevajo mnogo časa ter niso komplicirane. Če pa je treba izvršiti težjo operacijo, izda obbolelemu potujoča ambulanca posebno potrdilo, s katerim se mora javi pri drugi potujoči ambulanci, ki prvi sledi. Ta druga ambulanca je kar nekaka majhna bolnišnica, ki izvršuje vse tisto, česar potujoča ambulanca ni mogla. V potujoči bolnišnici izvršujejo zdravniki tudi operacije težjega značaja. Na ta način obe ambulanci izpopolnjujeta druga drugo. Za vsako zdravniško okrožje izdelajo zdravniki tudi posebne grafikone, ki nazorno povedo, kakšno je zdravstveno stanje v njim podrejenem okrožju.

Šestem zdravnikov specializistov šteje zdravstvena avtokolona, ki je prišla v Ljubljano. Šef kolone je dr. Cricchi, ki je šef zdravnik za mesto Rim in njegovo okolico. Desna roka mu je dr. Duca, zdravstveni ravnatelj za Trst, ki pa je obenem določen, da skrbi tudi za zdravstveno stanje ljubljanske pokrajine.

Vsak izmed zdravnikov je strokovnjak v svoji panogi. Tako so gg. zdravniki strokovnjaki za oči, ušesa, grlo, vrat, nos, notranje bolezni. Tudi posebnega strokovnjaka röntgenologa imajo s seboj, z vsemi potrebnimi aparati seveda. Vsak teh zdravnikov opravlja svoj posel in delo gre kaj hitro izpod rok.

V notranjščini prvega avtomobila je opremljena majhna sobica z vsemi zdravniku potrebnimi instrumenti. Zdravnik izda bolniku tudi poseben listek, s katerim se mora oglasiti pri specialistu. Bolnika zdravijo takoj, ali pa odrede naj počaka na potujočo bolnišnico. V drugem oddelku avtomobila je bogata zobna ordinacija. Vse je na električni pogon, vse izredno čisto, instru-

mentarij pa najmodernejši. Tu zdravijo razen zob še nos, grlo in oči.

V drugem avtomobilu je oddelke za notranje bolezni in oddelke za rentgensko preiskavo. Poleg zdravnikov je ambulantni dodeljen tudi nekaj strežniškega osebja.

Na zunanjo se na avtomobilih naslikani razni prizori iz dnevnega življenja n. pr.: kako škodljiva je muha in kako prenaša nevarne bolezni. Druga slika spet kaže, kako je treba ravnati z dojenčkom. In spet kako drži Duce v rokah majhnega otroka itd. Res, vse je kakor nekaka majhna bolnišnica z najmodernejšimi instrumenti.

Kakšno nalogo ima ta ambulanca pri nas

Naloga ambulance naj bi bila pri nas prav taka, kakor je to v Italiji. Tudi po naših vaseh,

Stanovanjske odpovedi in drugo na sodišču

Ljubljana, 7. maja.

Mnogi hišni posestniki so sedaj mnenja, da so prišli iz veljave vse posebne odredbe, odnosno vsa določila, ki so bila poprej izdana glede omejitve stanovanjskih odpovedi. To mnenje ni pravilno. Vse določbe so še vedno v polni veljavi. Sodne stanovanjske odpovedi so pa drugače pravilne odraz sedanjih viharov in razburkanosti razmer, ko se ljudje začno pravičati še za malenkosti, ko na drugi strani veliki narodi vodijo borbo za globoke ideale človeške bodočnosti. Mnogi hišni posestniki se res izčrpavajo v neznatnih malenkostih in stvarih. Odpovedujejo iz povsem nemestnih in za najemnika dostikrat žaljivih razlogov. Zato se na sodišču dostikrat vodijo dolge in zapletene tožbe zaradi žaljenja časti, ki grede do najvišje instance in morajo naposled po navadi hišni posestniki globoko seči v svojo finančno torbo, da poravnajo pravne stroške.

Okrajno sodišče je do včeraj zaznamovalo v tem letu le 415 sodnih stanovanjskih odpovedi, lani jih je bilo do tega časa že 889. Pač značilna

trgih in mestih bo krožila in vsak se bo lahko zadržal.

Tudi včeraj popoldne so že prijazni italijanski zdravniki pregledovali našo mladino. Ko bodo pregledali vse otroke bodo odšli na deželo, da sami vidijo, kakšno je zdravstveno stanje našega podeželskega ljudstva, o čemer bodo morali takoj poročati notranjemu ministarstvu, ki so mu neposredno podrejeni. Ko bodo gg. zdravniki pregledali ljudi naših krajev, bodo z ambulantno odšli v Dalmacijo, ki tudi spada pod njihovo zdravstveno okrožje. Od tam pa se bodo spet vrnili k nam.

Italijanske zdravnike so pri nas povsod tople sprejeli. Naši zdravniki so tudi pripravljali pomagati italijanskim tovarišem, če bi bilo to potrebno. Ves mesec maj bo ostala ambulanca v Ljubljani in bodo lahko prišli na vrsto tudi odrasli. Vse pregledovanje in zdravljenje bo brezplačno, kar bodo posebno tople pozdravili revnejši sloji.

Množice ljudi se zbirajo okrog ambulantnih avtomobilov in hvalijo zanimanje in skrb, ki jo kažejo italijanske oblasti za naše mesto in pokrajino ter zdravje naše mladine.

in velika razlika! V aprilu samem je bilo podanih 84 odpovedi. Lani majnika je bilo pravočasno preseljevanj strank v mestu in okolici. Letos vse miruje. Prav redke so selitve!

Na okrajnem in okrožnem sodišču drugače teko vse sporne in nesporne zadeve v redu naprej in se vse zadeve lepo rešujejo brez večjih viharjev in perturbacij. V dvorani št. 79 je bilo pretekli in ta teden več kazenskih razprav, pri katerih so bili različni tatovi obsojeni na večmesečne kazni. Zaradi tatvine jute na debelo je bil neki Maks obsojen na 1 leto in 3 mesece robove. Njegovi trije pomagači pa na 6 do 10 mesecev strogega zapora. Dva druga obtožena, ki sta od njih kupovala juto, pa na denarno kazen od 500 do 1000 din. Juto posebno rabijo tapetniki in je nje cena zaradi izostalega uvoza, ki ga je preprečila Anglija, zadnji čas zelo visoka. Pri neki ljubljanski tvrdki je bil Maks 13 let za slugo. Lani pa je začel iz skladišča odnašati juto in druge stvari, tako da je trdko oškodoval za okoli 98.000 din.

Obeta se živa razprava v ameriških zbornicah

Vedno večji odpor proti zaplembi vojnih ladij v ameriških pristaniščih

Washington, 7. maja. a. V bližnjih dneh bodo v ameriški poslanski zbornici in takoj nato tudi v senatu razpravljali o načrtu ki se nanaša na revizicijo in uporabljanje tujih trgovskih ladij po ameriških pristaniščih. Vse kaže, da bo to dalo priložnost za živahno razpravo, ker so skupine tistih, ki so proti posegu Amerike v vojno in ki jih je vedno več in so tudi vedno bolj evropejski, odločene nasproti proti odobritvi tega načrta. Ti bodo poskušali na vsak način, če bi večina vztrajala pri tem, da je načrt treba sprejeti, doseči vsaj to, da Amerika, tudi če zaseže tuje trgovske ladje v svojih pristaniščih, ne bi dovolila tega brodovja odstopiti Veliki Britaniji. Protiintervencionisti poleg tega mislijo med razpravo o tem načrtu načeti vprašanje konvojov, na podlagi česar na sprošeno pričakujejo, da bo mogoče spoznati prave Rooseveltove nakane, kako preprečiti globok vtis, ki ga je vzbudila

znana izjava polkovnika Lindbergha.

Poljval se je tudi proglas, ki ga je podpisalo 17 takojimenovanih izvedencev, med njimi tudi štirje admirali, ki v njem prihajajo z znanimi dokazovanji, kako je treba podpreti demokracijo. Mnogo teh lepakov so ljudje dozdaj že raztrgali. Dokazovanja, na katera se opirajo podpisniki tega proglasa, so doživela v splošnem zasmeh. Protiintervencionisti ki jih je navzlic angleško-judovski propagandi vedno več, obžalujejo, kako je mogel priti v javnost proglas, čigar vsebina je v nasprotju s splošnim mnenjem ljudskih množic in ki bi mogel vzbuditi živo reakcijo ter še povečati med ljudstvom nerazpoloženje proti vladni politiki.

V treh vrstah...

V Maksimiru bodo sadili krompir. Tako so odločili Hrvati. Tudi Hrvati se v svoji novi državi trudijo, da izrabijo vsak kosček zemlje. Odločili so celo, da bodo v svojem znanem sprehajališču zasadili krompir. Zemljo so že zorali, sedaj bodo pa vsadili krompir.

V Zagrebu je izšel časopis v treh jezikih. V Zagrebu je te dni izšel list »Za dom«, ki ima to značilnost, da je tiskan v treh jezikih: v hrvaščini, nemščini in italijanščini.

Kraljev pokal bodo pretopili. Hrvatska nogometna zveza je hrvatski državi izročila zlati pokal, ki so ga hrvatski nogometaši dobili od pokojn. kralja Aleksandra za zmago nad Belgijanci. Pokal bodo pretopili, zlato pa uporabili v korist hrvaškega naroda.

Šolski pouk se je s ponedeljkom 5. maja pričel v nekaterih mariborskih šolah.

Srbski ujetniki delajo ceste. Kakor poročajo, bodo razrušene ceste po Hrvaškem popravljali ujeti srbski ujetniki.

Trge v Mariboru so preimenovali. Glavni trg je dobil ime Adolfa Hitlerja. Tudi mnogo drugih ulic je dobilo nove nazive.

Srbi in Črnogorci morajo zapustiti vrbasko banovino. Ustaško poveljstvo je izdalo naredbu, po kateri morajo vsi Črnogorci in Srbi v 10 dneh zapustiti kraje Vrbaske banovine in oditi v svojo domovino. Iz Banjeluke je doslej že odšlo okrog 100 Srbov.

Visok obisk pri ljubljanskem županu

Ljubljana, 7. maja.

Včeraj dopoldne ob devetih je Nj. Ekscelence general Mario Robotti, poveljnik armadnega zbora, vrnil na magistratu obisk ljubljanskega župana dr. Adlešiča, ki ga je ta pri njem napravil v soboto popoldne v prostorih bivše banske uprave. Župan dr. Adlešič je visokega dostojanstvenika sprejel v starodavni mestni hiši skupno z ravnatelji in načelniki mestnih uradov. Izrekel mu je najprej v slovenskem nato pa v italijanskem jeziku tople pozdrave v imenu mesta Ljubljane in ljubljanskega prebivalstva. Prisrčno se je med drugim zahvalil tudi za lepo ravnanje Italijanske Vojske z Ljubljano.

V svojem odgovoru je general Robotti dejal, da se čuti še prav posebno počaščenega, da lahko kot prvi poveljnik armadnega zbora pozdravi ljubljanskega župana in ljubljansko mesto. Sporočil je tudi pozdrave Italijanske Armade ter poudaril, da bo tudi vojaška oblast, prav tako kot civilna, gojila dobrohotno naklonjenost in da bo sodelovala pri prizadevanjih za koristi mestnega prebivalstva. Nj. Eks. general Robotti je izrazil tudi korektno in uslužno ter prijazno nastopalo, kjer koli je prišlo v stik z italijanskimi vojniki.

Sv. maša zadušnica za dr. Kulovcem

Ljubljana, 7. maja.

Včeraj jutraj je bila v frančiškanski cerkvi v Ljubljani sv. maša zadušnica za ministrom dr. Kulovcem, velikim borcev za mir in političnim naslednikom dr. Antona Korošca. Dr. Kulovec je bil pri prvem bombardiranju Belgrada ubit in so ga nekaj dni zatem pokopali na tamkajšnjem pokopališču.

Sv. maše zadušnice so se v ljubljanski frančiškanski cerkvi udeležili številni pokojnikovi prijatelji, ki so v globoki molitvi prosili za pokoj duše velikega pobornika za mir in spravo med narodi.

Koledar

Danes, sredi 7. maja: Stanislav, šk. Četrtek, 8. maja: Prik. sv. Mihi.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarne: dr. Piccoli, Tyrševa c. 6; mr. Hočvar, Celovška c. 62; mr. Gartuš, Moste-Zaloška 47.

Vse naše bralce opozarjamo na violinski koncert, ki ga bo izvajal v petek, dne 9. t. m. ob 20. uri v veliki Filharmonični dvorani naš rojak violinist Uroš Prevorsek. Kot spremljevalce na klavirju bo sodeloval skladatelj L. M. Škerjanec. Na sporedni sta Beethoven in Paganini ter troje domačih skladateljev Škerjanec, Sama Hubada in koncertanta. Vstopnice v Knjigarni Glasbene Matice.

Sladkega sena v balah po 50 kg je po 1.25 dinarjev za kilogram na razpolago večja količina ter naj se zainteresirani ogled v mestnem preiskovalnem uradu v II. nadstropju Mestnega doma, kjer dobe podrobne informacije.

Lastnike psov opozarja mestni eksekucijski odsek, da je rok za prijavo psov izjemoma podaljšan in sicer neprekinjeno do 20. maja t. l. Najkasneje do tega dne morajo lastniki prijaviti vse svoje pse v eksekucijskem oddelku, Lingarjeva ul. št. 1-I, soba št. 1 in 2, ker je po tem dnevu treba napraviti pregled vseh psov, za katere je treba plačati mestno občinsko takso. Vsi tisti, ki teh navodil ne bi upoštevali, bodo obsojeni na strogo predpisov pravilnika o občinski taksi na pse.

Ljubljansko gledališče

Drama. Začetek ob 19. uri. Sreda, 7. maja: Trideset sekund ljubezni. Red Sreda. — Četrtek, 8. maja: Komedija zmešnjav. Red A.

Opera. Začetek ob 19. uri: Sreda, 7. maja: Traviata. Izven. Gostovanje Zlate Gjurgijevne. — Četrtek, 8. maja: Faust. Red Četrtek.

V Hrvaški je vsajeno mnogo tobaka. Hrvaške oblasti so odredile, da se mora za tobak plodna zemlja do skrajnosti izrabiti. Za saditev tobaka je država odobrila kredit 350 milijonov dinarjev.

Vse občine in privatniki,

ki kaj vedo o sledečih konjih:

Konj luks lise, potrjen v ježici, žig 2189 z komatom in vozom, od spredaj široka kola, od zadaj ozka.

Kobila prama liska, sprednja noga ravnodolga, žig 3518 z komatom in vozom parizarjom, vzeta za Dobravo.

Konj luks lisee, žig 3519 z komatom vzeta za Dobravo.

Kobila liska »Mijac«, na levem ušesu ima svežo rano, žig 3520, naj sporoča, proti dobri nagradi: Franc Švelgelju, lesna industrija na Bregu, pošta Borovnica.

Stare zračnice

avtomobilske, motorne in kolesne (tudi rezane male komade) kupim vsako količino. Ponudbe na poštni predal 32 Cerin, Ljubljana.

Boji in manifestacije v Iraku

Angleške banke pod nadzorstvom - Napadi na angleške petrolejske zaloge - Letališče Sin el Daban zavzeto

Beyrouth, 7. maja. b. Palestinski in iraški študentje so priredili navdušene manifestacije za junaki odpor iraških čet proti Angležem. Poročila, ki so prispela iz različnih sirjskih mest, pravijo, da so bile tudi po drugih krajih Sirije podobne manifestacije. V Damasku so se velike skupine dijaštva zbrale pred iraškim konzulatom ter priredile viharne manifestacije. Prebivalstvo Sirije spremlja z največjimi simpatijami boj, ki se je začel v Iraku, da se dežela enkrat za vselej osvobodi britanskega jarma. Vesti iz Bagdada pravijo, da je prišlo na ulicah iraške prestolnice tudi do spopadov med tamkajšnjim prebivalstvom in skupino židov, ki so poskušali razširjati letake, v katerih kličejo na odpor proti vladi. Pa so se žide hitro razkrinkali čeprav so se skušali poskriti po raznih trgovinah, ter jih razgnali. Pri spopadu jih je bilo tudi več ranjenih. Takoj po teh spopadih so se zbrale skupine demonstrantov v sprevid, ki je šel po ulicah. Demonstranti so vzklicali iraški vojski in njeni zmagi.

Iraške oblasti so postavile pod nadzorstvo vse angleške banke v državi. Uvedle so tudi zaporo nad vsemi angleškimi krediti.

Vesti, ki so prispale iz različnih arabskih mest, zatrjujejo, da ves arabski svet z največjim zanimanjem zasleduje boj za neodvisnost, ki se je začel v Iraku. Med drugim se je zve-

delo, da so iraške čete obkolile in zavzele letališče v Sin el Dabanu v zahodnem Iraku. Iraška artilerija je letališče neprenehoma obstreljevala. Petrolejska skladišča, ki so jih tam imeli Angleži, so bila bombardirana in zažgana. Vsa prizadevanja Britancev, da bi požare omejili, so bila zaman. Silen plamen se je dvigal proti nebu med neprestanimi silovitimi napadi in točnim bombardiranjem od strani iraške artilerije.

Obvestila iz južnih iraških pokrajin pravijo, da se je tudi tod iraško topništvo živahno udeleževalo. Novice o teh uspehih so vzbudile po vsem Iraku nove navdušene manifestacije domoljubja.

Radio Kairo je poročal, da je egiptovska vlada sporočila iraški vladi, da želi ohraniti svoje dosežanje odnošaje z Irakom.

Z druge strani se je spet zvedelo, da se priglašajo vedno več Arabcev iz Sirije in Palestine v prostovoljce, da gredo v boj za svobodo Iraka proti Veliki Britaniji. V Iraku poudarjajo, da bo Bližnji Vzhod povzročil Angliji še marsikakšno težavo. Tudi iz Transjordanije se je oglasilo več sto Arabcev, ki so se stavili na razpolago iraški vladi v boju proti Angliji. Niti strogi britanski ukrepi, ki so bili izdani, niso mogli preprečiti tem prostovoljcem poti čez mejo.

Admiral Darlan v Parizu

Vichy, 6. maja. a. Predsednik ministrskega sveta admiral Darlan se je s posebnim vlakom pripeljal včeraj v Pariz. Tam se je sestel takoj po svojem prihodu z nemškim veleposlanikom v Parizu, Abetom. Z njim je imel daljši razgovor. Kdaj se bo admiral Darlan spet vrnil v Vichy, dozdaj še ni znano.

Japonski dar za protiletalsko obrambo Rima

Tokio, 7. maja. a. Mosaku Yamamoto, poveljnik drugega protiletalskega oddelka v Tokiu, in Kurataru Ikeda iz Fukuoka, sta poslala našemu veleposlanstvu v Tokiu kot darilo vsoto denarja in ga prosila, naj se ta denar uporabi za protiletalsko obrambo mesta Rima. Obenem s poklonitvijo tega darila sta izrazila globoko prijateljstvo do Italije, kar je v tem trenutku še prav posebnega pomena.

V Ameriki računajo s padcem Gibraltarja

Berlin, 7. maja. r. V Washingtonu računajo s tem, da bo Anglija izgubila Sredozemsko morje. Dnevnik »Washington Post« meni, da je treba računati tudi s padcem Gibraltarja. List pravi, da je Anglija že izgubila bitko v Sredozemskem morju. Obenem se v drugem američkem časopisu pojavljajo glasovi in zahteve do Roosevelta, naj američkemu narodu razloži cilje svoje atlantske politike.

Ameriški opazovalci na Bližnjem Vzhodu

Newyork, 7. maja. a. Združene države ameriške so poslale skupine častnikov v Bagdad, Teheran in Ankar, kjer se bodo mudili kot vojaški opazovalci.